

Gazeta Olsztyńska.

GAZETA OLSZTYŃSKA

z dodatkami »GOSPO NIEDZIELNY« i »GOSPO-DARZ« wychodził trzy razy tygodniowo i to na wtorek, czwartek i sobotę. — Kosztuje kwartalnie w drukarni 80 fen., na pocztach 1 markę, z odnośnikiem do domu przez listowego 1 mr. 24 fen.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary.

OGŁOSZENIA

przyjmują się po 15 fen., reklamy po 20 od wiersza, korpusowego. W razie konkursu i wyskarżenia należyłości wszelkie rabaty upadają. Listy adresować: »Gazeta Olsztyńska« Allenstein Ostpr., ulica Dolno-Kościelna (Unterkröhenstrasse) 12.

Dziś: Leonarda.
Jutro: Engelberta.
Pojutrze: Gotfryda.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Dziś: wsch sło. 7 06 zach 4 20
Jutro: » 7 08 » 4 17
Pojutrze: » 7 10 » 4 19

Ojciec św. — a gazety.

Obecnie panujący Papież Pius X. wypowiedział do pewnego dziennikarza, którego niedawno przyjmował na posłuchaniu, następujące słowa:

»Ach, te gazety! Wciąż jeszcze nie umie się ocenić należycie ich zadania. Ani wierni ani duchowieństwo nie zajmują się gazetami tak, jakby powinni. Czasem słyszy się starszych księży mówiących, że gazety są rzeczą nową i że oni dotąd także bez zajmowania się gazetami, kierowali duszami. Tak, dawniej można tak było robić. Ale nie trzeba zapominać, że dawniej złe gazety nie były tak rozpowszechnione i że dla tego również przeciwwaga dobrych gazet nie była tak koniecznie potrzebna, jak dzisiaj. Nie może o to chodzić, jak było niegdyś dawniej. Powinniśmy patrzeć na dzisiaj. Jest rzeczą stwierdzoną, że lud chrześcijański bywa przez złe gazety oszukiwany i zepsuty. Cóż pomoże budowanie kościołów, urządzanie misji... wszystkie dobre dzieła, wszystkie wysiłki katolików pozostać bezowocne, jeżeli oni (katolicy) jednocześnie nie będą umieli postąpić się należycie bronią odporną i zaczepną katolickich gazet.«

Tak powiedział niedawno Papież. Niech czytelnicy nasi sobie to dobrze przeczytają i rozważą, a potem niech to przeczytają tym także, którzy dotąd, mimo że są katolikami, czytają gazety obce, niekatolickie, często wprost wrogie katolicyzmowi i religii naszej świętej, albo gazety bezbarwne, to jest takie, które obsługują równocześnie Żydów, protestantów, katolików, niewierzących i wszystkich innych; takie gazety bezbarwne także szkodzą katolicyzmowi, bo jałowią duszę i prowadzą do zgubnej obojętności religijnej. Katolik powinien czytać tylko takie gazety, które się otwierają i jedynie do obozu katolickiego przynależą i zasad katolickich się trzymają i ich bronią. Polak zaś tylko polsko katolickie gazety.

W tej myśli wszyscy agitujemy, aż wyrugujemy z domów polsko katolickich gazety niemieckie, niekatolickie i bezbarwne, a w ich miejsce zaprowadzimy gazety polsko katolickie.

Praca ustawodawcza parlamentu niemieckiego.

Przy rozpoczęciu nowej sesji parlamentu w końcu listopada rb. zastaną posłowie tyle pracy, że na brak zajęcia nie będą się mogli skarżyć. Wprawdzie przed Nowym Rokiem odbędzie się kilkanaście posiedzeń, aby nagłać sprawy pozalatwiać, a główne rozstrzygnięcia zapadną dopiero po miesiącach, lecz posłowie otrzymają materiały do tych spraw, nad którymi powinni się zastanowić, już na początku sesji.

Do tego materiału należą przedewszystkiem uchwalone już w radzie związkowej projekty uchwał, a mianowicie traktat handlowy z Portugalią, nowy porządek procedur karnych i projekt o odpowiedzialności

urzędników rzeszy. Dalej chodzi tu o projekty, z którymi parlament musi się załatwić w pewnym oznaczonym terminie, np. co do przedłużenia stosunków handlowych i politycznych z Anglią i z nowelą do § 15 ustawy o taryfach celnych, dotyczącego ubezpieczenia wdów i sierót. Sprawa ta jest zawarta w nowym projekcie o uregulowaniu ubezpieczeń w całej rzeszy, którego opracowanie potrwa może jeszcze z pół roku, a może i cały rok; dla tego musi się parlament ubezpieczeniem wdów i sierót osobno zająć.

Oprócz wymienionych przedłoży rząd posłom projekty, z którymi na prędce będzie się można załatwić i takie, które lepiej się nadają do omówienia w początku sesji.

Głównie zaś będzie chodziło o nowy etat rzeszy na r. 1910 i o etat dodatkowy za rok 1909, spowodowany tak zwaną reformą finansową.

Również inne projekty są przewidziane np. nowela do podatku od talonów a może i innych nowych ustaw podatkowych, jako też projekty, które wskutek zamknięcia ubiegłej sesji nie mogły być załatwione.

Rada związkowa w przyszłym tygodniu będzie obradowała nad etatem na r. 1910 oraz nad dodatkiem do etatu z r. 1909, o którym niedawno temu donosiliśmy. Mianowicie chodzi tu o lepsze uposażenie urzędników rzeszy, które na mocy uchwał ostatniej sesji już w praktyce zostało urzędywistnione, lecz w etacie jeszcze nie jest uwidocznione. Obydwa etaty przedłożone zostaną parlamentowi w początku grudnia.

Co tam słyhać w świecie?

— Niemcy. W Badenii nastąpiły w sobotę ściślejsze wybory do sejmu, po których się wykazało, że na 73 posłów sejmowych, których tam wybierają, socjaliści przeprowadzili 20 czy też 21. Centrowcy stracili 2 okręgi i liczyć będą 26 posłów, liberałowie stracili blisko połowę okręgów, liczyć będą teraz zaledwie 16 czy też 17 posłów. Wszystkie te okręgi odebrali im socjaliści. Oprócz tego wybrano 5 demokratów, 1 postępowca i 3 konserwatystów.

— Zniesienie paragrafu kaznodziejskiego. Według projektu wstępnego do reformy kodeksu karnego głośny paragraf 130a. o nadużywaniu ambony, zostanie zniesiony. Paragraf ten grozi więzieniem lub fortacą aż do 2 lat duchownym i innym sługom religijnym, którzyby w wykonywaniu swego zawodu przed publicznością w kościele, lub innem do zgromadzeń religijnych przeznaczonym miejscu uczynili przedmiotem omawiania spraw państwowych w sposób, zagrażający bezpieczeństwu publicznemu. Taka sama kara spotka duchownego lub innego sługę religijnego, któryby wydawał lub rozszerzał tego rodzaju pisma. — Paragraf kaznodziejski był pierwszym prawem wyjątkowym przeciw duchowieństwu katolickiemu z epoki »kulturkampf«. Ojcem jego był bawarski minister oświecenia von Lutz, który za pomocą tego paragrafu spo-

dziewał się złamać wpływ Kościoła w Niemczech. Paragraf ten atoli okazał się prawie zupełnie zbytecznym, gdyż np. w czasie od roku 1894 do 1904 zaszyły podobno tylko 4 zasądzenia księży na mocy tego paragrafu. Nadmienić wypada, że w czasie strejku szkolnego paragraf ten przez rząd częściowo był stosowany względem księży polskich i sprowadzał na nich surowe kary.

— Grecya. Tron króla greckiego chwije się coraz więcej, chociaż car przy spotkaniu się z królem włoskim miał widocznie zamiar tron ten wzmocnić. Z Grecyi piszą, że naród grecki jest przekonany, iż król złoży koronę i uda się ze swą rodziną na zamek Monrepos. Cesarz Wilhelm radził siostrze swej, żonie teraźniejszego greckiego królewicza, zamieszkać na jego zamku na wyspie Korfu.

— Japonia. Naród japoński jest w ciężkiej żalobie z powodu śmierci księcia Ito. Zamordowany dostojnik był bowiem dla swej ojczyzny najtroskliwszym ojcem, który z japończyków zrobił wielki naród. On to głównie zaprowadził w Japonii europejską kulturę, on głównie stworzył potężne wojsko japońskie i prowadził zwycięskie wojny z chińczykami i rosyjanami. Gazety niemieckie piszą, że w ojczyźnie zwano go japońskim Bismarkiem, bo jak Bismark stworzył potężne Niemcy, tak Ito stworzył potężną Japonię. Śmierć tego wielkiego męża przypisują japończycy Rosyi. Podejrzewają rosyjan, że na dworcu w Charbinie, na którym morderstwo zaszło, naumyślnie strażnicy nie rozstawili, chociaż poprzednio gadano o tem, że na morderczy zamach się zanoszą. Oburzenie na rosyjan jest podobno tak wielkie, że lękają się, ażeby to nie przyspieszyło nowej wojny pomiędzy Rosją a Japonią, na którą od dawna się zanoszą.

— Ameryka. Odbudowanie San Francisco. Wspaniałe miasto które przed trzema laty wskutek trzęsienia ziemi rozpadło się w gruzy, z nieporównaną, amerykańską szybkością odrodziło się o wiele większe, wspanialsze i zdrowsze. Niedawno cała Ameryka obchodziła dzień urodzin stolicy Kalifornii iście po amerykańsku. Dnia 19 bm. punkt o godz. 12 w południe, stanęły wszystkie maszyny w fabrykach i wszystkie pociągi, a cała Ameryka wzniosła okrzyk: »Niech żyje nowe San Francisco«. Samo miasto święciło przez 5 dni tę uroczystość. Samo miasto święciło przez 5 dni tę uroczystość. Do programu wchodziły przede wszystkim liczne parady wojska i floty. W tych drugich brało udział przedstawiciele 25 narodów. Na ulicach odbył się wieczorem wspaniały bal maskowy, oraz pochód, przedstawiający poglądowo powstanie i przemysłowy rozwój miasta. W sobotę 200 żywych obrazów przesunęło się przez ulice miasta; wyobrażały one historię Kalifornii, panowanie Indyan, przybycie mnichów hiszpańskich, wpływ kultury hiszpańskiej, odkrycie pól złota, powstanie pierwszej kolei.

Max Silberstein

Rynek 12.

Olsztyn.

Rynek 12.

W przyszłym tygodniu we wszelkich oddziałach wielka wyprzedaż okolicznościowa po nadzwyczaj tanich cenach.

CONFIEKCYA DAMSKA.

Czarne zakłady 5,50, 6,00, 8,00 do 10,00 m.
Czarne paletoty 10, 15, 18 do 33 m.
Paletoty kolorowe 6, 8, 10, 15 do 28 m.
Paletoty brunatne itp. 18, 24 do 36 m.

KONFEKCYA MĘSKA.

Jopy 6, 8, 10 do 16,50 m.
Paletoty 12, 16, 18 do 32 m.
Ubrania 12, 15, 19 do 33 m.
Płaszczki do podróży 12, 16, 20 do 35 m.

TOWARY KOZUCHOWE.

Czarne koliery 1,50, 2,25 3 do 15 m.
Brunatne koliery 18 24 do 36 m.
Jasne koliery 4,50, 6, 8 do 21 m.
Lepsze koliery 27, 36, 48 do 68 m.

OBLEKA SPODNIA.

Gacie 0,80, 1,00, 1,20 do 3,25 m.
Koszule 1,00, 1,50, 2,50 do 4,50 m.
Spódnice 1,20, 1,60, 2,00 do 6,50 m.
Gorsety 0,80, 1,20, 1,50 do 3,50 m.

Wszelkie towary dostarcza się tylko w najlepszych gatunkach.

Za owczą wełnę płać przy wymianie na towary najwyższe ceny dzienne

Bracia Simonson

właśc. Louis Lewald.

Na długie wieczory zimowe polecamy następujące ciekawe książki powieściowe:

Bogumił, młody pustelnik	30 fen.
Zycie świętej Genowefy	30 fen.
Bolesław, czyli dalszy ciąg życia Genowefy	30 fen.
Wierność i litość powieść moralna dla katolików	50 fen.
Moje przygody w Ameryce	30 fen.
Waldomir i przygody z wojny 1660	30 fen.
Koszyczek kwiatów	30 fen.
Wybór powieści Ignacego Krasickiego	30 fen.
Słowik i kierz róży	30 fen.
Pocieszny figlarz	30 fen.
D bry Franuś i zły Kostuś	30 fen.
Najlepsze dziedzictwo	30 fen.
Z wojny rosyjsko japońskiej	30 fen.
Gałązka chmiełu	30 fen.
Ludwik, mały wychodźca	30 fen.
Trzy Zywoty Świętych	20 fen.

księgarnia „Gazety Olsztyńskiej.”

Zaproszenia weselne

oraz

wszelkie inne druki

wykonuje

☞ szybko gustomnie i tanio ☜

Drukarnia „Gazety Olsztyńskiej”

Olsztyn — Allenstein.

Książki do nabożeństwa

poleca we wielkim wyborze księg. „Gaz. Olsztyńskiej.”

Pod redakcją Władysława Pięknego w Olsztynie — Druk i nakład Joanny Pięknego w Olsztynie (Allenstein. O-Pr.).

Bacznzść!

Z powodu odstąpienia części mego placu składowego na rozszeżenie ulicy sprzedaje by miejsce to opróżnić

wszelkie

— maszyny rolnicze —
po cenach niższych.
F. Kłodziński, Olsztyn,
ulica Koronowa 35, skład i handel maszyn rolniczych.

Moja olejnia

jako i

tartak

są dzienne w biegu
R. Ciecierski,
młyn w Wartemborku.

Kupuję każdą ilość

pszenicy i żyta

po najwyższych cenach dziennej.

R. Ciecierski,
młyn w Wartemborku.

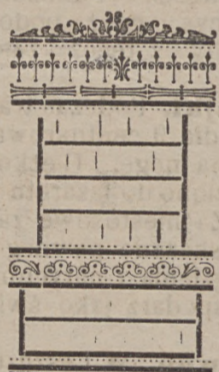
Czeladnika rzeźnickiego
przyjmie natychmiast
Bernsdorff,
Olsztyn, Rynek.

Starą oblekę

jako i gotowe spodnie własnej roboty poleca

E. Zbiek, Olsztyn,
ulica Litwicka 28.

Fabryka pieców F. Lehnhardta

Olsztyn,
ulica
Olsztyńska
poleca
wszelkie
gatunki

pieców kaflowych

po tanich cenach.

Zarazem zwracam uwagę na mój bogato zaopatrzonej składzie kwiatów.

Niedoścignione

w konstrukcji i jakości są moje, systemu Singer (Schwingschiff, Ringschiff i Central Bobbin)

maszyny do szycia dla użytku domowego i dla rzemieślników.

Maszyny familijne od 55 m. począwszy. Długoletnia gwarancja. Bezpłatna nauka wyszywania. Skład wszelkich przyborów igiel, oleju itp. Reperacja prędko i tanio. Splaty dozwolone.

M. Peiser, Olsztyn,
ul. Prosta 5.